

UITZONDERLIJKE VROUW IN EERSTE HELFT 20STE EEUW

Tine Cool, tuinarchitecte en schrijfster

BUSSUM In de eerste helft van de vorige eeuw drongen maar weinig vrouwen door in het mannenbolwerk van de tuinarchitectuur. Eén vrouw trok zich niet veel aan van de heren en ging haar eigen opmerkelijke gang. Catharina Alida Cool (Tine) was een bekende tuinarchitecte in Bussum. Ook schreef ze diverse boeken over tuinverzorging. Ze kreeg een prijs voor de roman *Wij, met ons vijven, in Rome*.

Tine Cool (1887-1944) werd in Rotterdam geboren. Haar vader, Thomas Cool, was kunstschilder en haar moeder, domineesdochter Berber Kijlstra, was onderwijzeres. Tine had nog een broer en een zus. In 1892 vertrok het gezin naar Rome, waar ze woonden in Villa Strohl-Fern. Thomas Cool maakte daar vele schetsen die hij later in Bussum zou voltooien. Wegens ziekte van de oudste dochter kwamen ze in 1896 weer naar Nederland; onderweg bezocht het gezin Florence en Venetië. Terug in Nederland gingen ze wonen in villa 'Klein Delta' aan de Graaf Wichmanlaan 19 in Bussum. Later woonde Tine onder andere aan de Boslaan 2a, Beerensteinerlaan 30 en Brinklaan 46.

Na schooltijd werkte ze in de kas en op de kwekerij van Jac. Smits in Naarden. Ze volgde cursussen in tuintekenen, las veel op het gebied van tuinarchitectuur en bestudeerde bomen en planten. Vanaf 1919 ging ze als tuinarchitecte aan de slag. Ze schreef in de *Bussumsche Courant* regelmatig pittige columns. Zo maakte zij zich zorgen om het afgraven van het zand op de 'Fransche Kampheide' ten behoeve van de Vesting Naarden. Ze was daarnaast betrokken bij de Bond van Nederlandse Tuinarchitecten en bestuurslid van de Nederlandse Maatschappij van Tuinbouw en Plantkunde, afdeling Naarden-Bussum.

Samenwerking

Tine was een bijzondere vrouw

■ Tine, circa 1925.

met een geheel eigen stijl. Ze was voorstander van nauwe samenwerking tussen de architect en de tuinarchitect, zodat op het perceel de juiste plek van de tuin vastgesteld kon worden, voordat met de bouw van een huis een begin was gemaakt. Ze wilde mede bepalen waar deuren en ramen zouden komen, met het oog op de relatie tussen binnen en buiten, het uitzicht, beschutting en lichtinval. Haar tekeningen en schetsen zijn kleurrijk; ze heeft duidelijk het talent van haar vader geërfd. Tine kocht al haar planten en struiken zelf en zette ze neer waar ze geplant moesten worden. Ze bezocht tuinen in binnen- en buitenland en deed daar verslag van in haar artikelen. Ook gaf zij be-

plantingsadviezen voor bermen langs rijkswegen, voor de aanleg van schooltuinen in Naarden en voor gemeenschapstuinen. Landelijk was ze bekend door talloze artikelen in (vak-)bladen.

Tuinontwerpen

* Het landhuis Groot Hertoginneslaan 28a is gebouwd op de plaats van een inmiddels opgeheven smalle landweg die in het verlengde van de Koningin Sophielaan naar de Hilversumse Meent ging. Samen met de architect en de opdrachtgever J.D. Cremers heeft Tine op een creatieve manier gebruik gemaakt van de bestaande terreinomstandigheden door het creëren van een doorkijk over de lengte van het terrein.

- Rond 1926 legde Tine voor opdrachtgever A. Moolenburgh de tuin aan in een bestaande boomgaard bij villa Klein Buitenrust aan Groot Hertoginneslaan 8. De bloementuin lag diep en had een kleine vijver. In de border veel bloeiende beplanting.
- De tuin aan Nieuwe 's-Gravelandseweg 13, villa 'Amby', is het resultaat van de bestudering van het huis, het terrein zelf, de omgeving en het tegemoet willen komen aan de wensen van de eigenaar en de architect.
- Tine maakte ook tuinen voor Boslaan 14-16 en Nieuwe 's-Gravelandseweg 22. Verder in de Bollelaan, Catslaan, Bosboom Toussaintlaan en Breedelaan. Ook in Blaricum, Laren, Vreeland, Valkeveen en Amsterdam zijn door haar aangelegde tuinen.

■ Villa Strohl-Fern in Rome. Tine rechts met haar ouders, oudste zus en 2 kunstenaars

Prijs van 1.000 gulden

In 1928 verscheen haar boek: *Wij, met ons vijven, in Rome*. Tine beschrijft hoe ze vier jaar in Rome woonden in de Villa Strohl-Fern, een grote villa met diverse kleine bijgebouwen, die als studio of atelier dienden voor vele kunstenaars. De villa lag vlakbij de Villa Borghese en de kunstacademies, in deze periode nog aan de rand van Rome.

Bij terugkomst gingen de kinderen naar de deftige meisjeskostschool aan de Graaf Wichmanlaan waar ze veel bekijks hadden omdat ze door de zon zo bruin gekleurd waren.

Haar boek kreeg in 1928 als beste boek voor meisjes een prijs van 1.000 gulden (dat zou nu ruim 10.000 euro zijn!).

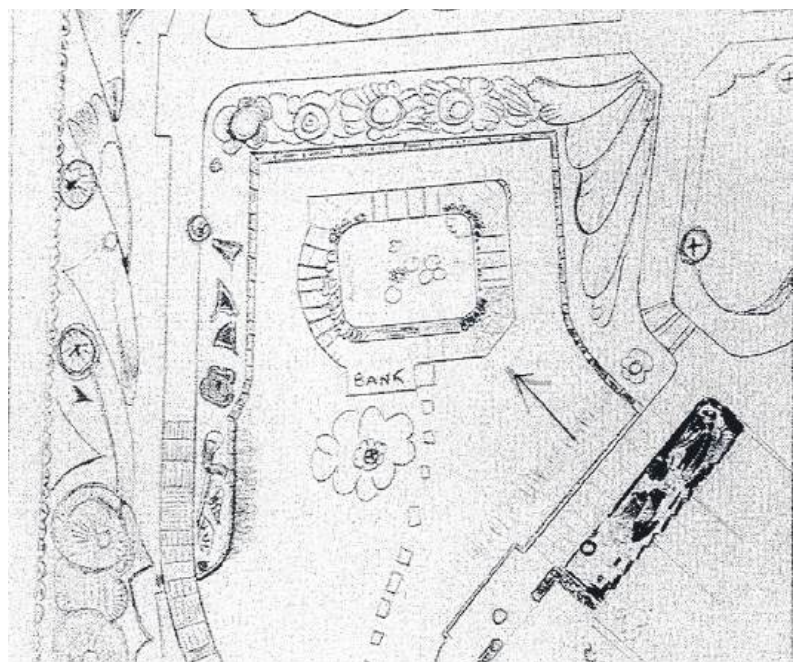
Gezien de bijzondere rol van de Villa Strohl-Fern in de kunstgeschiedenis is Tine's boek ook een opmerkelijk historisch document. De bewerking uit 2022 verrijkt het boek met veel historische verbanden die niet in het originele boek uit 1928 staan. Andere bekende boeken: *Bloemenmythen en -legenden* (1928), *Dichters over Bloemen* (1941), *Frank, de plantenzieker* (1942, bewerkt in 2022).

Bronnen:

Tresoar, Frysk Histoarysk en Letterkundich Sintrum, Leeuwarden, Archief Gooi- en Vechtstreek, Gooi en Eemlander, Bussumsche Courant, Het Tuinjournaal, orgaan van de Nederlandse Tuinenstichting, augustus 2000 en juli 2011. De foto's van Tine, de familie en de tuin zijn bewerkt en ingekleurd door Mark Nap / Het Familie Archief.

Ria Platvoet

■ Ontwerp uitvoering tuin Nieuwe 's-Gravelandseweg 22.

■ Uitvoering tuin Nieuwe 's-Gravelandseweg 22.